

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 5375
6802 EJ ARNHEM

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
54129247

Datum 16-09-2025

Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo-master Accessible & Inclusive Design

Bijlagen
1

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht bestuur,

Met de aanvraag van 30 juni 2025, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op die datum, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding Accessible & Inclusive Design als bekostigde opleiding te verzorgen in Arnhem.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 18 augustus 2025, kenmerk 2025-030, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023 (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding Accessible & Inclusive Design als bekostigde opleiding te verzorgen in Arnhem.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2, eerste lid van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan het behoeftecriterium. Aan de beoordeling van het ruimtecriterium is daarom niet toegekomen.¹ Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het, als bijlage bij dit besluit meegestuurde, advies van de CDHO.

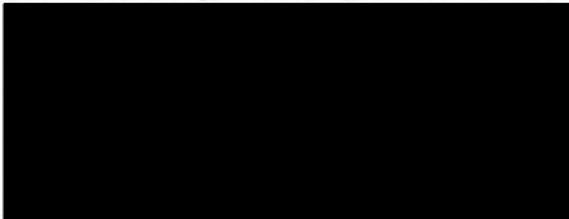
¹ Artikel 6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

Onze referentie
54129247

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap a.i.,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. Heidi Boussen

Onze referentie
54129247

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de minister
Dhr. dr. E.E.W. Bruins
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Contactgegevens CDHO

Postbus 85498
2508 CD Den Haag
070-8505300
www.cdho.nl
info@cdho.nl

Onderwerp

Nieuwe opleiding
Deeltijd hbo master
Accessible & Inclusive Design
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Arnhem

Kenmerk CDHO

2025-030

Kenmerk aanvrager

UITCVB25/5678

Datum

18 augustus 2025

Geachte heer Bruins,

De Hogeschool van Arnhem en Nijmegen heeft een aanvraag ingediend om de nieuwe hbo master Accessible & Inclusive Design als bekostigde deeltijdopleiding in de gemeente Arnhem aan te mogen bieden. Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) over deze aanvraag. De toelichting maakt integraal onderdeel uit van het advies.

Advies CDHO

1. Bekostiging

De CDHO adviseert *negatief* te besluiten op het verzoek van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen om de hbo master Accessible & Inclusive Design als bekostigde opleiding te mogen verzorgen in de gemeente Arnhem.

Omdat de CDHO negatief adviseert over de bekostiging van de opleiding, brengt zij geen advies uit over de RIO- en ISCED-indeling.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

K.E. van Kammen

K.E. van Kammen
Voorzitter CDHO

Algemene toelichting op de aanvraag

Omschrijving van de opleiding

De aanvrager wil de opleiding Accessible & Inclusive Design in de gemeente Arnhem verzorgen. Het gaat om een Nederlandstalige hbo master van 60 studiepunten die de aanvrager in deeltijd wil aanbieden. De aanvrager wil de opleiding in het RIO-onderdeel 'Techniek' laten opnemen. Er is geen voorstel gedaan voor de indeling in een ISCED-rubriek.

Deze hbo master leidt studenten op tot experts in digitaal toegankelijk en inclusief ontwerpen van digitale omgevingen en applicaties. De opleiding bestaat uit twee modules: digitale toegankelijkheid door innovatie en digitale toegankelijkheid in een complexe realiteit. De student kan kiezen uit drie profielen: (1) technisch specialist, (2) mensgericht specialist en (3) organisatiespecialist. De kerncompetenties van de opleiding zijn (1) digitale toegankelijkheid, (2) mensgerichtheid, (3) technische implementatie en (4) beleidsontwikkeling.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een hbo bachelor ICT of Communication and Multimedia Design (of een gelijkwaardig diploma). Instroom is ook mogelijk voor studenten die een vooropleiding met een technische component hebben gevolgd, zoals bestuurs- of organisatiekunde.

Afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kunnen onder meer de functies technisch specialist en organisatiespecialist op het gebied van toegankelijk en inclusief ontwerpen vervullen.

Afstemming

De aanvrager heeft afgestemd met twee opleidingen: de wo master Psychology met specialisatie Applied Cognitive Psychology van de Universiteit Utrecht en met de hbo master Applied IT van Fontys Hogeschool.

De Universiteit Utrecht ziet overlappende interesses en motivaties maar vermoedelijk complementaire eindtermen. Zij hopen dat afgestudeerden van hun eigen opleiding de ontwerpen van afgestudeerden van de voorgenomen opleiding gaan valideren of dat ze gaan helpen bij het formuleren van de ontwerpopdracht voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. De wo master Psychologie met specialisatie Applied Cognitive Psychology leidt, anders dan de voorgenomen opleiding, niet op tot ontwerper maar tot onderzoeker. De Universiteit Utrecht vindt de komst van de voorgenomen opleiding interessant.

Fontys Hogeschool ziet slechts beperkt verwantschap op onderdelen tussen de hbo Applied IT en de voorgenomen opleiding.¹

Analyse verwant aanbod

De CDHO is met de aanvrager van mening dat er geen opleidingen worden aangeboden die sterk verwant zijn aan de voorgenomen opleiding.

¹ Bijlage 3 van het dossier

De CDHO vindt met de aanvrager de volgende hbo masters zijdelings verwant:

1. Applied IT (aangeboden door één instelling)
2. Digital Design (aangeboden door één instelling)

De aanvrager gebruikt hierbij de term “aanverwant”.

Verder vindt de CDHO de volgende door de aanvrager genoemde wo masters zijdelings verwant:

1. Communicatie- & Informatiewetenschappen
2. Design for Interaction
3. Human-technology Interaction
4. Industrial Design Engineering
5. Interaction Technology

De CDHO vindt de door de aanvrager aangedragen wo master Applied Cognitive Psychology niet verwant aan de voorgenomen opleiding.

De instroom in de verwante opleidingen schommelde in de afgelopen vijf jaar rond de 900 studenten. De instroom in de twee zijdelings verwante deeltijdopleidingen (Applied IT en Communicatie- & Informatiewetenschappen) schommelde in de afgelopen vijf jaar tussen de nul en vier studenten (zie Bijlage 2).

De aanvrager verwacht dat jaarlijks 30 tot 35 studenten zullen instromen.

Toelichting op advies 1: bekostiging²

Er is geen opscholingsbehoefte aangetoond zoals bedoeld in criterium a³

De CDHO concludeert dat de aanvrager geen opscholingsbehoefte door middel van de voorgenomen opleiding heeft aangetoond.

Een algemene arbeidsmarktbehoefte aan medewerkers in de ICT-sector is aangetoond⁴

De ROA-prognoses zijn niet relevant

De CDHO stelt vast dat de door de aanvrager betrokken opleidingstypen (1) ‘master werktuigbouwkunde’, (2) ‘master informatica’, (3) ‘master communicatie en journalistiek’, (4) ‘master kunst’ en (5) ‘master psychologie’ niet relevant zijn omdat de voorgenomen opleiding geen sterk verwante opleidingen heeft. De CDHO laat de ROA-prognoses daarom buiten beschouwing.

De arbeidsmarktinformatie van het UWV geeft een vrij positief beeld

² De CDHO betreft bij dit advies alleen gegevens die zijn aangeleverd door de aanvrager, tenzij anders vermeld.

³ Art. 6 lid 1 sub a in samenhang met lid 2 van de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod 2023

⁴ De CDHO betreft ambtshalve de arbeidsmarktprognoses in het AIS van het ROA (<https://roastatistics.shinyapps.io/AISot2028>) en de gegevens uit de Spanningsindicator van het UWV (www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards). De CDHO hanteert altijd de meest actuele gegevens.

De CDHO stelt vast dat het rapport 'Kansrijke beroepen' van het UWV⁵ duidelijk maakt dat de beroepen 'ontwerpers/architecten ICT-systemen', 'adviseurs, consultants en informatiespecialisten ICT', 'softwareontwikkelaars' en 'webdevelopers (technisch/backend)' als kansrijk zijn aangemerkt. Deze bron geeft daarmee blijk van goede arbeidsmarktkansen voor deze beroepen, waar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding voor in aanmerking komen.

De overige algemene arbeidsmarktgegevens geven een vrij positief beeld

De CDHO stelt vast dat twee door de aanvrager aangehaalde bronnen blijk geven van een actuele kwalitatieve ontwikkeling die de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding ten goede kan komen. De Monitor Digitale Economie⁶ laat een toename van het percentage online aankopen zien van nog geen 15% van de omzet van bedrijven in 2017 naar 20% in 2022. De Monitor Creatieve Industrie⁷ geeft een landelijke groei aan van het aantal banen in de creatieve sector tussen 2012 en 2022 die boven het gemiddelde van de landelijke economie lag (2,7% groei versus 1,2% groei van de landelijke economie). Het onderdeel media- en entertainmentindustrie, waar volgens de aanvrager afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in werkzaam zouden zijn, is weliswaar het minst gegroeid (1,6% over dezelfde periode), maar ook hier ligt de groei boven het landelijk gemiddelde. Afgestudeerden kunnen bijdragen aan de toegankelijkheid van online aankopen en kunnen in aanmerking komen voor een beperkt deel van de beroepen in de creatieve sector.

De CDHO stelt vast dat de door de aanvrager aangehaalde bronnen over wet- en regelgeving op het gebied van digitale toegankelijkheid een indicatie geven van een toenemende arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. Volgens de VNG voldeed ruim de helft van de overheidswebsites nog niet aan de minimale toegankelijkheidseisen van de European Accessibility Act die in juni 2025 in werking is getreden.⁸ Van alle inwoners in Nederland ervaart 25% barrières bij het gebruik van online overheidsdiensten. Het Dashboard DigiToegankelijk⁹ geeft aan dat de Nederlandse overheid nu verantwoordelijk is voor 8858 websites en apps waarvan 58% voldoet aan de wettelijke verplichting. Het is aannemelijk dat de transitie naar digitale toegankelijkheid zal leiden tot meer vraag naar professionals op dit gebied waartoe afgestudeerden van de voorgenomen opleiding worden opgeleid.

Een specifieke opscholingsbehoefte is niet aangetoond

De CDHO constateert dat de aanvrager geen kwantitatieve opscholingsbehoefte heeft aangetoond. De CDHO kent geen gewicht toe aan de resultaten van het werkgeversonderzoek en de vacatureanalyse.

⁵ Het rapport 'Kansrijke beroepen 2025-2026' (UWV 2025). De aanvrager heeft het rapport uit 2024 aangehaald. De CDHO gebruikt altijd de meest recente versie.

⁶ De 'Monitor digitale economie 2024 - Goedwerkende markten' (Nederland Digitaal 2024)

⁷ De 'Monitor creatieve Industrie 2023 - Nederland Top-15 steden creatieve industrie en ICT Bedrijven, beroepen en zzp'ers' (Media Perspectives 2023, p. 5)

⁸ <https://vng.nl/artikelen/terugblik-raadsledenbijeenkomst-over-digitale-toegankelijkheid> en <https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/digitale-toegankelijkheid>

⁹ De aanvrager verwijst naar de monitor digitoegankelijkheid jaarmonitor waarin de cijfers van de dashboard digitoegankelijk van 2023 zijn verwerkt, <https://monitor.digitoegankelijk.nl/jaarmonitor/digitale-toegankelijkheid-jaarmonitor-2023/>. De CDHO gaat uit van de meest recente cijfers van de Dashboard DigiToegankelijk (beschikbaar op <https://dashboard.digitoegankelijk.nl>).

De CDHO stelt vast dat het werkgeversonderzoek¹⁰ dat KBA Nijmegen heeft uitgevoerd valide is, maar niet navolgbaar. Omdat het onderzoek niet navolgbaar is, is de relevantie niet vast te stellen. De CDHO baseert dit op de volgende analyse.

Aan het werkgeversonderzoek dat in de periode 25 februari tot en 2 mei 2025 is uitgevoerd hebben 95 respondenten deelgenomen. De CDHO vindt de beschreven onderzoeksmethode valide. KBA Nijmegen geeft aan dat er is ontdebeld ten aanzien van de bedrijven waar de respondenten werken en dat 73 respondenten zeggenschap hebben over het aantrekken van nieuwe medewerkers. Het onderzoek gaat niet in op zeggenschap over het opscholen van huidige medewerkers. Er worden uitsluitend sectoren genoemd waar de 95 respondenten werkzaam zijn. Het is voor de CDHO niet navolgbaar bij welke organisaties de 73 respondenten werkzaam zijn, hoe groot die organisaties zijn, waar die organisaties gevestigd zijn en wat de opscholingsbehoefte van specifieke organisaties is. Hierdoor is het onderzoek voor de CDHO niet navolgbaar en daardoor is de relevantie van de onderzoeksresultaten niet vast te stellen.

De CDHO stelt vast dat ook de vacatureanalyse¹¹ die KBA Nijmegen heeft uitgevoerd valide is, maar niet navolgbaar. Omdat het onderzoek niet navolgbaar is, is de relevantie niet vast te stellen. De CDHO baseert dit op de volgende analyse.

De vacatureanalyse is op 6 december 2023 uitgevoerd. Tien algemene vacaturebanken zijn geraadpleegd en er is gezocht op de zoekterm 'digitale toegankelijkheid'. Na ontdebelen leverde dat 40 vacatures bij vijf vacaturebanken op. De CDHO vindt de beschreven onderzoeksmethode valide. Een lijst van de vacatures (inclusief kenmerken) is aan het onderzoek toegevoegd, maar de bijgevoegde hyperlinks werken niet meer omdat de vacatures inmiddels verlopen zijn. De drie vacatureteksten die als voorbeeld zijn toegevoegd zijn wel inzichtelijk. De CDHO constateert dat het gevraagde opleidingsniveau van het overgrote deel van de vacatures niet bekend is. Daardoor is niet duidelijk of voor deze vacatures een hbo (master) diploma noodzakelijk is en daarmee of de onderzoeksresultaten relevant zijn. Verder is het voor de CDHO niet duidelijk of de functies van de bijgevoegde vacatureteksten daadwerkelijk op 6 december 2023 open stonden vanwege de data die in de vacatureteksten zijn vermeld (sluitingsdatum van de vacature en datum van gesprekken) en vanwege de publicatiedatum van één van de vacatures op de site van de organisatie.

Tot slot vindt de CDHO dat de interviews een indicatie geven van een kwalitatieve opscholingsbehoefte aan afgestudeerden met het profiel van de voorgenomen opleiding. De CDHO baseert dit op het volgende.

KBA Nijmegen heeft in de periode 18 juli en 13 augustus 2024¹² negen interviews afgenomen. De verslagen zijn bijgevoegd, inclusief naam van de organisatie waar de respondenten werken en de functie die ze bekleden. De respondenten uiten zorgen over het tekort aan professionals met specifieke kennis op het gebied van digitale toegankelijkheid. Het belang van en de behoefte aan deze professionals zal volgens de respondenten vanwege de ontwikkelingen alleen maar groter worden. Daarom zijn zij positief over de voorgenomen opleiding.

¹⁰ Het rapport 'Macrodoelmatigheidsonderzoek - Hbo-opleiding Master Accessible & Inclusive Design' (KBA Nijmegen 2025)

¹¹ Het rapport 'Vacaturescan - Macrodoelmatigheidsonderzoek Master Accessible and Inclusive Design' (KBA Nijmegen 2023)

¹² Het 'Macrodoelmatigheidsonderzoek HBO-master Accessible and Inclusive design - verslag interviews fase 1 in opdracht van HAN' (KBA Nijmegen 2024)

Bijlage 1: juridisch kader

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in de Algemene wet bestuursrecht en artikel 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Verder heeft de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023 van 28 april 2023 voor de CDHO als leidraad gediend.

Procedure

De CDHO heeft de aankondiging van deze aanvraag (met een andere opleidingsnaam) in maart 2025 gepubliceerd op haar website (A25-037). De CDHO heeft het dossier voor deze aanvraag op 30 juni 2025 ontvangen.

Vanaf 30 juni is op de website van de CDHO kennisgegeven van de aanvraag. Hiermee is aan belanghebbenden de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken.

Op 9 juli 2025 is omwille van de zorgvuldige besluitvorming de beslistermijn verlengd tot 18 september 2025.

Bijlage 2: afbakening verwant aanbod (Bron: DUO)

Opleiding	Instelling	'20-'21		'21-'22		'22-'23		'23-'24		'24-'25	
		VT	DT	VT	DT	VT	DT	VT	DT	VT	DT
Applied IT (45293)	Fontys Hogeschool (30GB), Eindhoven							17	3	37	3
Communicatie- & Informatiewetenschappen (66826)	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen	98		106		70		88		96	
	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	82		58		75		95		61	
	Tilburg University (21PN), Tilburg	324	1	351		287	1	238	1	230	
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	74		65		46		64		68	
Design for Interaction (60355)	Technische Universiteit Delft (21PF), Delft	86		119		89		120		94	
Digital Design (49131)	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam	47		47	0	38		49		42	
Human-technology Interaction (60431)	Technische Universiteit Eindhoven (21PG), Eindhoven	70		56		68		40		55	
Industrial Design Engineering (66955)	Universiteit Twente (21PH), Enschede	103		78		75		67		85	
Interaction Technology (60030)	Universiteit Twente (21PH), Enschede	70		87		69		61		74	
Totaal Eerstejaarsinstroom		954	1	967	0	817	1	839	4	842	3